

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W KONINIE
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК У КОНІНІ
UNIwersYTET NARODOWY W UŻHORODZIE
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
POŁUDNIOWO-WSCHODNI INSTYTUT NAUKOWY W PRZEMYŚLU
ПІВДЕННО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У ПЕРЕМІШЛІ
NARODOWY UNIwersYTET BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO IM. ADMIRAŁA MAKAROWA
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
TOM XVIII: INNOWACJE METODOLOGICZNE W BADANIACH I NAUCZANIU:
OD TEORII DO PRAKTYKI**

Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
TOM XVIII: МЕТОДОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ
В ДОСЛІДЖЕННЯХ І ВИКЛАДАННІ:
ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ**

За редакцією:
Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Konin – Użhorod – Przemyśl – Mikołajów
2025
Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв
2025

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
Р 64

Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XVIII: Методологічні інновації в дослідженнях і викладанні: від теорії до практики / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв: Посвіт, 2025. 262 с.

Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom XVIII: Innowacje metodologiczne w badaniach i nauczaniu: od teorii do praktyki / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomrya, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl – Mikołajów: Poswit, 2025. 262 s.

ISBN 978-617-8487-65-2

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей XVIII-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, туризму, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **J.Grzesiak**; dr hab., prof. **I.Zymomrya**; dr hab., prof. **M.Zymomrya**; dr dr **S.Slobodian** (redaktor odpowiedzialny); dr hab., prof. **W.Ilnytskyj**; dr hab. **J.Kuzmenko**; dr hab., prof. **O. Dobrowolska**; dr hab., prof. **T.Mishenina**; dr hab., prof. **K.Nowakowska**; dr hab., prof. **O.Newmerzycka**; dr hab., prof. **A.Peczarskyj**; dr hab., prof. **M.Rybakowski**; dr **H.Wojciechowska**; dr **R.Żowtani**; dr **O.Zymomrya**; dr **M.Pahuta**.

Редакційна колегія:

д-р габ., проф. **Я.Гжесяк**; д-р філол. н., проф. **І.Зимомря**; д-р філол. н., проф. **М.Зимомря**; канд. тех. н., доц. **С.Слободян** (відповідальний редактор); д-р іст. н., проф. **В.Ільницький**; д-р пед. н., доц. **Ю.Кузьменко**; д-р філол. н., проф. **О.Добровольська**; д-р пед. н., проф. **Т.Мішеніна**; д-р габ., проф. **К.Новаківська**; д-р пед. н., проф. **О.Невмержицька**; д-р філол. н., проф. **А.Печарський**; д-р габ., проф. **М.Рибаківський**; д-р **Г.Войтехівська**; канд. філол. н., доц. **Р.Жовтані**; канд. філол. н., доц. **О.Зимомря**; канд. пед. н., доц. **М.Пагута**.

Recenzenci:

dr hab., prof. Zenon Jasiński

dr hab., prof. Ihor Dobriański

Рецензенти:

д-р габ., проф. Зенон Ясиньскі

д-р педагогічних наук, проф. Ігор Добрянський

ISBN 978-617-8487-65-2

© Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький, 2025
© Посвіт, 2025

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО. ФІЛОЛОГІЯ. СУСПІЛЬНІ НАУКИ

Айзенбарт Л. Формування культурної ідентичності в галицькому літературному пограниччі (на матеріалі творчості М. Яцкова, Й. Рота, Б. Шульця).....	8
Александрович Т., Малинка М. Використання інтерактивних технологій навчання на уроках української мови у старших класах з метою покращення засвоєння матеріалу.....	9
Болюк Р. Джерела до історії: життя і діяльність Ольги Гасин (1913–1979).....	11
Бурман К. Творча постать Мирослава Екмана у контексті розвитку сучасної музичної культури Закарпаття.....	15
Галів М., Ільницький В. До питання проведення заходів радянськими репресивними органами щодо розшук українських націоналістів на території Румунської Народної Республіки (1950-ті рр.).....	19
Галів М., Карбан Р. Можливості використання матеріалів Часопису «Літопис Бойківщини» на уроках історії в закладах загальної середньої освіти: методичні аспекти.....	22
Haliw U., Hrytsay Y., Grzesiak J. Postrzeganie tekstu literackiego Tarasa Szewczenki w kontekście komunikacji międzykulturowej.....	26
Геряк Л., Зимомря М., Зимомря М. Пейзаж України: творчість Йосипа Фиштика.....	29
Гула В. Модернізація іншомовної освіти: підходи, моделі та ефективність методів навчання.....	31
Давидченко І. Перспективи розвитку лінгвокультурології у закладах вищої освіти.....	34
Загоруй Л., Загоруй І. Психологія споживачів під час дії воєнного стану.....	37
Zymomrya I., Zymomrya O. Literatura jako narzędzie oporu i dialogu: współczesna literatura ukraińska wobec wojny i wyzwań globalnych.....	39
Зимомря М., Зимомря І. Духовний простір: знакова особистість в українській науці.....	42
Ільницька І. Іншомовна компетентність у контексті мультилінгвізму: підходи та інновації.....	44
Ільницький В., Галів М., Бойчук А. Діяльність радянських репресивних органів (1944–1951): румунський вектор (за матеріалами ГДА СБУ).....	47
Кантор М. Ранній період історії українського козацтва у дослідженнях Тадеуша Корзона.....	52
Кирильчук І. Філософські засади розробки концепції візуалізації в створенні іміджу туристичного регіону.....	54
Корунчак Л. Щодо необхідності внесення змін до статті 19 Закону України «Про правотворчу діяльність».....	57
Лесів І. Запровадження національної валюти в Україні.....	59
Литвин Л. Байка з «Поетики» 1735 року як бароковий феномен.....	61

Лучейко М. Радянська репресивна політика на Станіславщині (1944–1953): джерелознавчий аспект.....	63
Масяк М. Граматико-перекладний метод в навчанні англійської мови: ефективність та виклики сучасності.....	68
Матвієнко Л., Сонечко О. Сучасна українська політична еліта: особливості становлення.....	70
Мироненко М. «Історія міста Катеринослава» – фактологічна праця академіка Яворницького.....	72
Огар А., Ільницький В., Галів М. Співпраця українських націоналістів Карпатського краю ОУН та румунського підпілля (кінець 1940-х – початок 1950-х рр.)	75
Пиж М., Лепкий Д. Підготовка учителів у Дрогобичі в міжвоєнний період (1920–1930-ті рр.)	78
Саган С. Формування багатомовної особистості учня в умовах мультилінгвізму: дидактичні моделі, стратегії навчання та європейський освітній контекст.....	84
Священко З. Скрипник О. Прінс Холл – засновник руху «Назад до Африки»	86
Секелик І. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках іноземної мови шляхом залучення елементів мистецтва.....	89
Сирватка В. Репресивно-каральна система на Дрогобиччині (1944–1953): джерельний аспект.....	91
Сирко М. Джерела до вивчення постаті Івана Губки (1932–2014).....	96
Співак О. Інтеграція дидактичних моделей та інноваційних підходів у формуванні багатомовної особистості через сучасну методологію викладання іноземних мов.....	99
Страшівська А. Діяльність Галини Дидик (1912–1979) в сучасному українському науковому дискурсі.....	101
Шкода Н. Археологічна освіта жінок у Наддніпрянській Україні наприкінці XIX – на початку XX ст.	105

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Бабійчук Т. Домашні завдання з літератури в ЗПФО (публіцистика Уласа Самчука)	107
Барановська О. Специфіка організації профільного навчання в ліцеях України.....	110
Бездєтко Н., Гвоздецька Х. Використання мультимедійних технологій у початковій освіті.....	113
Hodovanets N., Hodovanets A. Subject and language integrated learning of a foreign language.....	116
Гранченко М. Історія освіти на Миколаївщині в кінці XVIII – на початку XX ст.: аналіз наукових праць з теми (частина 3)	119
Grzesiak J. Ranga bezpieczeństwa w edukacji dzieci i w ich życiu na co dzień.....	122

Екман М. Психолого-педагогічний супровід викладання гри на фортепіано на початковому етапі навчання у роботі з важкими та гіперактивними дітьми мистецької школи засобами часткового застосування методу Вальдорфської педагогіки: авторський метод викладання.....	127
Канюк О., Кіш Н., Пантьо В. Можливості використання технологій віртуальної реальності (VR) та розширеної реальності (AR) в процесі вивчення іноземної мови.....	131
Karasiova O. Augmented Reality and its Efficacy in English Learning.....	133
Кіш Н., Канюк О. Мови в цифровому світі: чи є майбутнє для традиційних методів навчання?	135
Kravets O. Challenges of Teaching English for Specific Purposes.....	137
Кузьменко Ю., Кобець Д. Практичні аспекти формування патріотичних цінностей у підлітків на уроках музичного мистецтва.....	140
Кушта Ю. Інтерактивні способи навчання у підготовці студентів-медиків.....	142
Манзулич К., Сег Є. STEAM-освіта як інструмент підготовки дошкільників до навчання в Новій українській школі.....	145
Минда О. Нові підходи до викладання англійської мови для студентів публічного управління.....	148
Михальченко Н. Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів до розвитку рефлексії молодших школярів.....	151
Монастирська О. Синергія теорії і практики в реформуванні фахової передвищої освіти.....	154
Невзоров Р. Історичний екскурс фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації.....	157
Necherda V. Prosociality as an important quality of a life successful personality of a senior school pupil.....	160
Огар А., Мудрак Х. Мовний простір творів Володимира Вакуленка як засіб розвитку мовлення учнів початкової школи.....	162
Орлова Н. Роль вивчення дисципліни «Наукова комунікація іноземною мовою» в професійній підготовці майбутніх психологів.....	164
Паш Д., Павлюк А. Використання STEM-підходу при вивченні біології.....	166
Rybakowski M. Bezpieczeństwo komunikacyjne i jego miejsce w edukacji.....	169
Rudyk O., Kvasnytskyi A., Podvornyi A., Tkachuk O. Application of information technologies for calculation of engine repair stand.....	173
Стойка О. Сучасні методи викладання іноземних мов: комунікативний, когнітивний та інтегрований підходи.....	176
Стребна О. Креативність у повсякденній діяльності: як навчати дошкільників дивитися на звичні речі по-новому.....	178
Tupchenko V. Development of multilingual competence of engineering and pedagogical students.....	181

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ. ТУРИЗМ. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА.
ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Буглина М., Корсак Р. Інноваційні тенденції у готельно-ресторанному бізнесі України: досвід ЄС та перспективи адаптації.....	183
Воловик І., Підвальна О. Застосування фітнес-йоги для поліпшення ментально-го здоров'я здобувачів у закладах вищої освіти в умовах воєнного стану.....	187
Гнот С. Часопис «Життя і Знання» як джерело до вивчення історії фізичної культури.....	190
Гуштан Т. Сезонність у готельно-ресторанному бізнесі Західної України: виклики та перспективи.....	193
Гуштан Т., Корсак Р. Формування унікальної конкурентної пропозиції для готелів малого формату в умовах військового стану: досвід Закарпаття.....	196
Демус В., Корсак Р. Роль сервісу у формуванні бренду готельно-ресторанного комплексу.....	199
Жолобко А., Корсак Р. Перспективні стратегії розвитку українського готельного бізнесу в умовах євроінтеграції.....	204
Закаляк Н., Герасименко О., Херло Є. Міжхребцеві грижі: методи дослідження у фізичній терапії.....	207
Закаляк Н., Масний О., Борова Я. Методи дослідження дітей з ДЦП зі спастичною диплегією у фізичній терапії.....	212
Закаляк Н., Стахоряк І. Реабілітація хворих на бронхіальну астму.....	216
Закаляк Н., Федоришин С. Роль засобів фізичної реабілітації у комплексному лікуванні осіб з переломами кісток нижніх кінцівок.....	218
Кіш В., Йовбак Н. Серверний рендеринг у REACT: переваги та виклики.....	221
Ковтун А., Дем'янов В. Роль адаптивного фізичного виховання в підвищенні психофізичного стану дітей молодшого шкільного віку з розладами аутистичного спектра.....	224
Корсак Р. Роль сучасної готельно-ресторанної освіти у міжнародній індустрії гостинності.....	227
Корсак Р., Ільницький В., Годя І. Вплив цифрових технологій на управління персоналом у готельно-ресторанному бізнесі та розвиток військово-патріотичного туризму.....	230
Кошкіна Н., Ключко Н., Іванченко О. Обґрунтування пропозицій щодо реконструкції ділянки рекреаційної зони вул. Набережної Заводської м. Дніпро.....	235
Либавка Н., Корсак Р., Січка І. Страхування ризиків у готельно-ресторанній індустрії та туризмі.....	239
Саснко С. Терапевтичні вправи як ефективний засіб лікування бронхіальної астми.....	242
Сеньків М. Вплив антропогенного навантаження на біорізноманіття та методи його збереження.....	245
Стеценко О. Розвиток навичок здорового способу життя у здобувачів вищої освіти засобами фізичної культури.....	247
Туряниця О., Корсак Р., Січка І. Стратегічне планування готельно-ресторанного бізнесу: логістичний підхід.....	249

Фігура О., Патен А. Фізична активність при	
серцево-судинних захворюваннях.....	253
Відомості про авторів.....	256

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ВИКЛАДАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО
НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ У РОБОТІ З ВАЖКИМИ ТА ГІПЕРАКТИВ-
НИМИ ДІТЬМИ МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ЧАСТКОВОГО
ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ВАЛЬДОРФСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ:
АВТОРСЬКИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ**

На сучасному етапі розвитку та популяризації мистецької освіти чисельну частку педагогічної музичної діяльності становить робота з важкими та гіперактивними дітьми у класі гри на фортепіано.

У психолого-педагогічній літературі поняття «**важка дитина**» характеризується як така дитина, що потребує особливого ставлення, підвищеної уваги сім'ї, вихователя, психолога, соціального педагога з метою корекції особистісних проявів її особистості [1].

Гіперактивність розглядається як надлишкова рухова активність, що характеризується занепокоєнням, метушливістю, численними постійними рухами, які дитина зовсім не контролює та часто не помічає [3].

Гіперактивна дитина – це дитина, в якій наявна симптоматика поведінкових проявів, пов'язана із надмірною психічною та моторною активністю, що важко діагностується, відрізняється імпульсивністю та неухильністю [2].

Описуючи авторський метод викладання гри на фортепіано на початковому етапі навчання із застосуванням ефективних психолого-педагогічних методів та прийомів впливу, які сприяють вирішенню та засвоєнню різноманітних виконавських і музично-теоретичних завдань на уроках фортепіано, застосовується в роботі зі складними та гіперактивними здобувачами авторський метод у рамках викладання дисципліни «Музичний інструмент фортепіано» для здобувачів елементарного підрівня навчання початкової мистецької освіти.

Метою даного авторського методу викладання є сприяння розширеному засвоєнню музичних знань, умінь та фортепіанних навичок здобувачів у процесі початкового навчання гри на фортепіано засобами застосування часткового методу Вальдорфської педагогіки у роботі зі складними та гіперактивними дітьми у процесі психолого-педагогічної виконавської суб'єкт-суб'єктної партнерської взаємодії викладача та здобувача.

Як відомо, **Вальдорфська педагогіка** – це унікальний підхід до навчання та виховання дітей, який практикується у вальдорфських школах по всьому світу.

Досліджуючи особливості навчання, виховання, розвитку та середовища дозволяючого простору, у процесі навчально-пізнавальної діяльності дітей за допомогою спостережень зауважено, що дорослим та викладачам на психологічному рівні забороняється давати дітям зауваження та піднімати тон голосу за жакливу або ж некоректну поведінку під час важливих заходів розвиваючого та культурного розмаїття у всіх його проявах. Адже однією із ланок успішного розвитку дітей у Вальдорфському

середовищі вважається – надання свободи вибору, пошуку самостійності рішень та здійсненню дій, відповідальність за скоєну ту чи іншу дію шляхом переосмисленого аналізу дітьми власної поведінки та сектору розвивальних побажань у контексті проявів «екологічного» спілкування між однолітками та дорослими.

Аналізуючи систему навчання та виховання у Вальдорфській школі та педагогіці в цілому, найбільш оптимальним та доцільним методом у провадженні викладацької діяльності у класі фортепіано є надання часткової свободи дитині у її поведінкових проявах, вчинках, діях та спілкуванні на уроках гри на фортепіано, але при цьому зберігаючи основну вимогу – виконання всіх завдань на уроці з вивчення тих чи інших особливостей розбору чи виконання творів за програмовим змістом, поставлених викладачем перед складним та гіперактивним та психологічно-рухливим психо-емоційним нестійким здобувачем.

*Яким чином досягнути успіхів викладання у класі гри на фортепіано із застосуванням Вальдорфського підходу? Це питання допоможуть вирішити **методи досягнення психолого-педагогічного супроводу із застосуванням Вальдорфського підходу до викладання гри на фортепіано зі складним та гіперактивним здобувачем** у партнерській суб'єкт-суб'єктній взаємодії викладача та здобувача:*

- надання певної свободи альтернативних дій, пошуку самостійності рішень, поведінкових реакцій у процесі навчання гри на фортепіано;

- здорова взаємодія викладача та здобувача на повноцінній взаємній довірі один до одного;

- надання свободи реактивних рішучих дій дитині при виконанні тих чи інших виконавських або постановочних завдань у роботі над творами;

- надання свободи певних дій у процесі пошуків правильної постави та положення рук і кистей на інструменті, самостійності виконання, особливості штрихів, аплікатурних позицій, пошуків правильності фразування, звуковедення, динамічних нюансів та рівності звучання без попереднього показу викладача для задоволення пошуковості та ефективності дій, системи альтернативних рішень здобувача.

Яким чином відбувається урок зі складними та гіперактивними здобувачами мистецької школи у класі гри на фортепіано?

Це відбувається наступним чином. Дитина, щойно зайшовши у клас, і на даний момент перебуває вже у класі гри на фортепіано, викладач надає дитині певну свободу дій (дитина може бути дуже гнучкою та мінливою в залежності від настрою та темпераменту – гратися в гаджеті, лежати на дивані або під інструментом, відволікатися на предмети побуту та декору, розміщених у класі, танцювати, стрибати, рухатися).

На початковому донотному етапі, дитина виконує початкові вправи кожною рукою по-окрему на закритій кришці інструменту спочатку 3-м пальцем, плавно переносючи той чи інший рух рук та кисті. Також знайомиться з будовою інструменту, його функціональними можливостями та характеристиками, вивчає основні засоби музичної виразності, знайомиться з регістрами на інструменті, знаходячи та підраховуючи кількість октав та орієнтуючись у просторі на клавіатурі (до прикладу, знайти та порахувати звуки ноти «до» і т.п.). Паралельно вона знайомиться з метром та ритмом як одними із головних засобів музичної виразності, а також паралельно відбувається робота над засвоєнням та відтворенням різноманітних ритмічних творчих завдань на

відплескування простих ритмічних малюнків тривалостей нот (четвертна, восьма, половинна, ціла і т.д.), знайомиться з паузами. Для яскравішого засвоєння та вивчення нот у процесі початкового навчання гри на фортепіано, описуючи авторський метод, на клавіатуру фортепіано пропонується поставити силіконові накладки з літерним позначенням латиною та розміщенням нот на нотоносці в кольоровому вигляді у скрипковому ключі спочатку, а згодом – у басовому. Для наскрізності сприймання, розуміння та якнайшвидшого опанування базовими початковими знаннями гри на фортепіано силіконові накладки допомагають дитині виразно зорієнтуватися на клавіатурі інструменту та швидко знаходити потрібні ноти і звуки у відповідності до тієї чи іншої вправи чи твору в подальшому, який буде вивчатися. Паралельно з цим відбувається кропітка робота із наданням дитині певної свободи поведінкових її реакцій, прищеплення музично-естетичних смаків та уподобань, виховуючи в неї необхідний потенціал виконавських дій у процесі навчання гри на фортепіано.

Рекомендації у роботі із застосуванням психолого-педагогічного супроводу засобами часткового методу Вальдорфської педагогіки у процесі початкового навчання гри на фортепіано зі складними та гіперактивними дітьми:

- надавати свободу дій дитині, визначаючи межі та рамки дозволеного на уроці;
- слідувати принципу: «Роби все що хочеш на уроці, але виконай все, що просить викладач у процесі навчання гри на фортепіано»;
- для яскравішого здорового спілкування зі складним та гіперактивним здобувачем – викладач повинен стати другом, помічником та радником для дитини у її побажаннях, психо-емоційних труднощах та життєвих перевагах дитини, послідовно радивши їй хорошого у її світоглядних принципах світосприйняття;
- для збереження психологічного балансу та нервово-психічного здоров'я викладач повинен вміло підлаштовуватись під психо-емоційний дисбаланс та внутрішній світ таких молодших особистостей через призму застосування часткового Вальдорфського підходу у викладанні та вміти гнучко скеровувати творчу ініціативу дитини на уроці у потрібне русло, переконуючи її та домовляючись з нею, заключаючи певне парі та мотивуючи її прагнення до майбутніх творчих досягнень, максимально розкриваючи її виконавський фортепіанний потенціал.

Щоб домогтись успіху у авторському методі викладання у класі фортепіано – викладач та здобувач повинен дотримуватись партнерських доброзичливих взаємин при виконанні будь-якого роду виконавських, технічних чи практичних творчих завдань. Викладач, у свою чергу, повинен вміти вибудовувати роботу зі складними та гіперактивними дітьми таким чином, щоб дитина не перевтомлювалася на уроках гри на фортепіано, а щоб урок був насиченим, забарвленим та цікаво доповнював її внутрішній світ, задовольняючи потреби, настрої та темперамент дитини.

Психолого-педагогічний супровід початкового навчання гри на фортепіано із застосуванням часткового методу Вальдорфської педагогіки у роботі зі складними та гіперактивними дітьми у класі фортепіано надає змогу здобувачам класу фортепіано відчувати в собі впевненість у своїх пошукових діях, їх альтернативах, прийнятті правильності рішень, зміцнюючи систему та пропрацьовуючи рухові піаністичні навички, починаючи від постави за інструментом, постановки рук і кистей на клавіатурі, орієнтації звуків та нот на інструменті, що сприяє розвитку пам'яті, активізує властивості

мозку, зміцнює реакцію та увагу, координацію рухів у процесі навчання гри на фортепіано, опановуючи якими, складні та гіперактивні діти зможуть спокійно та з задоволенням виконувати різноманітні фортепіанні твори на сцені, отримуючи насолоду та позитивні емоції від власного виконання фортепіанної музики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ангелова В. Поняття «важковиховуваність» у психологічній літературі, класифікація «важких» дітей у психології. *Всеосвіта. Бібліотека методичних матеріалів. Психологія*. 2018. URL: <https://vseosvita.ua/library/ponatta-vazkovihovuvanist-u-psihiologichnij-literaturi-klasifikacia-vazkih-ditej-u-psihiologii-25406.html>

2. Батькам про гіперактивність дітей. *Департамент освіти та науки Івано-Франківської міської ради*. 2014. URL: http://osvita-mvk.if.ua/content&content_id=1620

3. Кльоц Л. Гіперактивність як медико-психологічна проблема. *Формування професійної компетентності майбутніх педагогів дошкільної та початкової школи: збірник науково-методичних праць*. 2014. С. 261–266.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>